

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Fapte—nu vorbe!

Deșteaptă-te Române!
A. Mureșianu.

V.

(*) Suntem încredințați, așa credem, că nimeni nu mai stă acum la îndoială despre necesitatea sau trebuința de a să înființa în fie-care sat fondurile bisericesti-școlare stabile sau sta-tornice, acărora interese au să se capitalizeze, sau cum să mai zice: să se pună în capete an de an și cari n'au să se întrebuițeze **numai atunci**, când s'a ajuns suma sau capitalul de lipsă, cu care să poate întrupa sau pune în viață scopul pentru care s'au înființat.

Scopurile pentru cari să folosesc acelea fonduri pot fi felurite, precum felurite sunt și mijloacele cari să întrebuițeze la ajungerea acelor scopuri.

Și ca să fim mai siguri sau mai cu nădejde și pe de altă parte, ca să încunjurăm multe alte neplăceri și alergături, trebuie să le punem sub scutul sau sub paza bisericeii, carea așa credem, pe viitor va da mai mare îngrijire, atențiune și supraveghiere tuturor fondurilor sau banilor publici, strânși dela credincioși în decursul sau trecerea mai multor ani de arândul și, nu arare-ori cu mari și multe greutate și aceasta din pricina, că în multe locuri sau în multe sate de ale noastre încrederea oamenilor în acurata manipulare și administrare a banilor — e cam sdruncinată!

Deci spre ajungerea acestui mă-reț scop să recere prevederea sau precauțiunea cea mai mare: cinstea, omenia și frica lui Dumnezeu să ne călăuzească în toate acțiunile sau lucrările noastre.

Numai acei păstori sufletești și conducători, cari vor fi stăpâniți de aceste însușiri alese, de aceste vârtuți creștinești să înceapă întemeierea fondurilor din vorbă, căci fără acestea zădarnică va fi ori și

ce încercare, va avea soarta zidirei turnului babilonic, când cu »amestecarea limbilor!«...

Cu fonduri »începute» și »lăsate», ori »făcute» și »păpate» nu facem biserici, școli, case comunale ș. a. ci spre aceea ne trebuie, avem lipsă de cea mai conștiințioasă muncă, împreună nu arare-ori cu cele mai mare jertfe și uneori chiar cu jertfirea de sine.

Ajungerea nobilului scop să ne fie idealul nostru cel mai înalt!

Și atunci nu-i putere lumească și omenească, care să ne împedecă ori să ne zădărnicească nobilele și mărețele noastre scopuri sau planuri.

E însă mai pe sus de ori-ce îndoială, că lucrurile mari, lucrurile pentru binele obștesc cer muncă neobosită, pusă cu cea mai mare dragoste, izvorită din cel mai curat simț umanitar și creștinesc! Numai făcând așa, numai punând binele obștesc peste micile interese personali-egoistice, numai atunci putem vedea ceva roade în urma străduințelor noastre, altcum totul e numai un »foc de paie», ce s'a-prinde acum, ca să se stingă mai apoi.

De aci apoi să naște descurajarea în cele mai multe locuri și neisbutilirea celor mai multe încercări, făcute par'că auume numai pentru »ochii lumii», ca să nu să poată zice, că n'am încercat și noi ceva și să nu fim învinuiți, că zău e păcat, că am mai ținut și noi »umbră» pământului fără a aduce vr'un folos necum neamului din care facem parte, dar nici batăr unui sătuleț!

Și dacă toți oamenii ar face și lucra astfel, atunci ar fi de prisos existența noastră în lume. Ba încă ce e și mai mult, lucrul însă nu să mărginește și nu rămâne numai cu atâta, pentru că cine nu face bine în lume, acela la toată întâmplarea face rău și așa în loc de a fi spre binele și folosul omeniei, sau în mod mai răstrâns, spre folosul satului ori ora-

sului din care s'a născut, e numai spre răul și paguba acestora.

Și pe când faptele oamenilor de biue sunt pomenite cu laudă și chiar cu evlavie din neam în neam, pe atunci faptele cele rele, săvârșite de oameni pătimiși și păcătoși sunt pomenite cu scârbă, dispreț și nu arare-ori cu groaznice afurisenii și blestemuri!

Ce mângâiere pentru următorii oamenilor cari au săvârșit fapte bune și din contră! ce durere pertru următorii oamenilor, cari în viața lor au săvârșit numai fapte rele, neomenoase și rușinoase!...

Și după ce știm, că »Dreptatea lui Dumnezeu e dreptate în veac!» atunci putem ști, că la ce să să aștepte și unii și alții: și ceice au făcut fapte bune și ceice au făcut fapte rele, după cum zice însăși sfânta scriptură: »Binele cu bine să răsplătește; răul cu rău să pedepsește!»...

Deci, ca creștini edevărați avem cea mai sfântă datorință: să facem binele și să încunjurăm răul!

Numai atunci ne-am împlinit cu sfințenie chemarea pe pământ de: oameni și creștini!

Numai cine lucră astfel poate aștepta binecuvântarea lui Dumnezeu peste lucrările sale din viața aceasta și adevărata răsplată din viața vecinică!

Să ne silim dar cu toții și să arătăm, că în viața noastră numai de povețele sfintelor învățături ale religiei noastre creștinești suntem călăuziți. Aceasta o putem dovedi prin fapte de milostenie și prin ajutorarea deaproapelui nostru nefericit. Insuși Domnul nostru Isus Hristos a zis: »Din faptele voastre să vă cunoască pe voi oamenii!»

Nu din laudele sau din batjocurile altora putem noi cunoaște o persoană, un om, pentru că prietini îl laudă, iar dușmanii îl hulesc, ci din însuși faptele sale bune sau rele.

Siliți-vă deci fraților, a fa-

ce numai fapte bune, ca să nu fiți în lume în grădina cea mare alui Dumnezeu, numai nește buruieni otrăvitoare ori șerpi veninoși, ci flori frumoase și binemirosoase, să fiți cu'n cuvânt, cununa tuturor fapturilor din lume!"

Avem noi Românii multe datini și obiceiuri frumoase străbune, la cari trebuie să ținem cu sfințenie ca la lumina ochilor din cap; dar avem și de acelea, cari s'au furișat din nebagare de seamă printre cele bune și frumoase și cari cu vremea s'au luat asemenea, de „bune”, dar cari durere! ne-au adus și pân'acum și ne aduc și'n ziua de azi stricăciune, pagubă și rușine chiar înaintea lumii civilizate sau luminată de învățătură.

Nu este locul aici să le facem pomelnicul de astădată, rămâne să o facem aceasta cu alta prilej; dar spre a dovedi cele zise mai sus, e destul să pomenim numai unul dintre obiceiurile cele multe și cari nu mai e potrivit timpului de față și acela este pomana sau sunt pomenile și modul lor păcătos, cari în cele mai multe locuri au devenit chiar prilejuri de scandal sau scârbire și de păcate.

În multe locuri pomenile, făcute pentru „sufletele” morților cu beutura de rachiu într'atâta s'au dejosit încât n'avem vorbe, cuvinte destul de grele și de aspre, ca să le osândim.

Am văzut noi înșine oameni chie-fuiți dela »pomeni« și decăzuți în așa mod, încât stârneau greață, dispreț și compătimirea cea mai dureroasă. Oare acesta să fie scopul »pomenilor«, ca din oameni cu glorie în cap și cu rânduială să ne facem »neoameni« și din creștini adevărați să devenim păgânii cei mai nelegiuși și fără frica lui Dumnezeu?!

Aceasta nu să mai poate trece cu vederea, aceasta însă nu să mai poate suferi, căci atunci ne vom face numai de rușinea lumii, pe lângă aceea, că ne-am cheltui avutul și agoniseala fără nici un folos și fără nici un scop mai înalt.

Astăzi toate neamurile, toate popoarele sau națiunile să silesc într'acolo, ca să facă astfel de lucruri, cari numai bine, folos, bunăstare și mărire le aduc; iar în același timp să părăsească tot aceea, ce le e spre pagubă, stricăciune, și dejosire.

Oare să fim noi acel neam de oameni, poporul cel mai din urmă și'n alegerea căilor și mijloacelor celor mai potrivite și ducătoare la izbândă?

Nu să poate! Glasul timpului ne strigă tuturor neamurilor: **La lucru și înainte, dacă voiți să trăiți,**

căci altcum alții vă iau locul și vă strivesc!

Noi, neamul nostru românesc, am trăit pe aceste plaiuri mănoase odinioară, cari în urma părințești îngrijiri de pe atunci să numiau chiar »fericite«, dar cari prin o întorsătură nefericită a »sortii« sau întors mai mult spre rău și »fericirea« de odinioară s'a schimbat în »nefericire«.

Atárnă însă dela hărnicia, priceperea și cumințenia noastră, ca prin o muncă neobosită și de uriași să facem să se reîntoarcă iarăși vremurile cele bune de vază și mărire, de slavă!

Aceasta o putem ajunge cu cea mai deplină nădejde prin îmbunătățirea noastră în avere și prin luminarea tuturor fiilor neamului prin învățătură.

Învățătura și averea sunt astăzi armele cele mai puternice ale fiecărui neam de a să apăra contra asuprirei sau cutropirei altora și de a să ridica tot mai mult alături cu alte neamuri mai înaintate.

Cunoscând dar căile și mijloacele prin cari un neam să poate ridica, oare noi să mai întârziem a merge și a ne folosi de ele? Ce ar însemna aceasta atunci?

Ar însemna fără îndoială, că noi înși-ne ne voim peirea, moartea! Dar:

„Eu să mor?...”

„...Eu nici odată!...”

„Vie o lume încrunțată,

„Vie valuri mari de foc,

„Nici mă vor clinti din loc!...”

a zis craiul cântăreșilor, nemuritorul V. Alexandri, priveghitoarea dela Mircești.

Despre felul și modul de a întemeia fonduri bisericesti școlare veți afla povățuiri în Nrl viitor al foaiei noastre.

Adunarea municipală de primăvară a comit. Făgăras.

— Raport special al „Olteanului” —

Am promis sau făgăduit în Nrul trecut al foaiei noastre, că vom da un raport despre »Adunarea sau congregația de primăvară ordinară a comitatului Făgăraș,« care s'a ținut Miercuri în 25 Mai n. a. c, și așa venim acum a ne împlini aceea promisiune, ca să știe și iubiiții noștri cetitori, cum stau și cum merg lucrurile sau afacerile în acest comitat neaș românesc, care a devenit cuibul multor răsbunări pătimase și păcatoase tocmai din partea acelor, cari ar trebui să țină în mâinile lor cumpăna dreptății față de toți locuitorii comitatului, cari i plătesc — fără deosebire de confesiune și naționalitate.

La aceasta adunare au luat parte

aproape toți membrii români ai congregației — deși n'ar trebui să lipsească nici odată și nici unul dela aceasta sfântă datorie față de neamul din care fac parte și la care sunt angajați cu onoarea lor prin însași primirea de a fi membri, căci în adunările municipale mai totdeauna să hotărește asupra sortii locuitorilor comitatului, cari în lipsa membrilor români au rămas prada acelor cari nu cunosc lipsele și nu simt durerile poporațiunii comitatului, și așa în lipsa unei supravegheri mai deaproape nește oameni fără inimă și suflet neliniștesc amărăsc, și schinguiesc poporațiunea unui întreg comitat.

Dar oare n'a bătut ceasul redeșteptării?!

Să nădăjduim însă că acum a sunat ceasul al doisprezecelea și fiecare membru va fi la locul său și și va face datoria, ori mai bine nu va primi o sarcină, o îndatorire, care nu voește ori chiar nu poate să o îplinească din o grea de osândit pricină fiindcă nu voește să se ridice contra asupritorilor, sau nu voește să se »strice« cu cei ce zilnic lovesc și i nedreptătesc frații și neamul!

Avem însă datorința, o sfântă datorință, că tot cel ce primește a fi ales membru în cr'o corporațiune oare-care să și și facă datoria cu toată sfințenia și acuratețea, dacă nu voește să ia asuprași greaua răspundere și osândă de a păcătuți contra neamului.

Să nu ne gândim tot numai la răsplată de arginți, că liniștea sufletului și recunoștința neamului este mai pe sus decât ori și ce răsplată de bani ori de bunuri lumesti!

Aceasta să și-o însemne bine conducătorii poporului și toți aceia, cari sunt ridicați de popor dela nimica în felurite slujbe și cari trăiesc din sudoarea celui trudit popor! Nu să'l huiduiască, nu să'l bârfească și necinstească pe acel bun și blând popor, ci din contră să'i aducă laudele cele mai mari pentru multele sale jertfe de bani și sânge și să'l sprijinească în silințele sale de a să lumina și de a să ridica tot mai tare, că numai atunci va fi și poporul, meseriașul și comerciantul în stare să și îplinească multele și nenumăratele sale datorii față de biserică, școală și de neamul său, și față de statul sau patria sa!

Lăsăm acum să urmeze decursul adunării:

Vice-comitele dl Ales. Belle a propus esmiterea unei comisiuni, ca să invite pe dl fișpan la ședință. În aceea comisiune a fost esmis și adv. dl Dr. Oct. Vasu, care însă a refuzat a primi a face parte din suita ne-tolerantului fișpan.

Refuzul a fost primit de Români cu „să trăiască.“

Intr'aceea să vede și fișpanul cu suita sa, însă Români indignați de cele petrecute în timpul mai din urmă sub oblăduirea sa, cum este și măcelul din Mărgineni ș. a. l'au primit cu strigătele: „jos cu el, afară cu el!“

Intre strigătele nesfârșite de durere dl fișpan își ocupă locul în fruntea mesii. Români nu încetau a-și arăta nemulțumirea și indignarea, care pe fișpanul încrezut și atotputernic l'au opărit de tot rău!

În starea acesta deprimată dnul fișpan deschide ședința.

Să puteau prevedea scenele furtunoase de mai târziu, pentrucă și răbdarea Românilor are margini și nu prea e bine a te juca cu focul și ați bate joc de aceia în fruntea cărora ai ajuns.

După deschiderea ședinței să trece la raportul vice-comitelui.

Curând după aceea păr. vicar *Iacob Macaveiu* prin un bine simțit și motivat discurs arată slăbiciunile de care suferă și retele ce bântuie comitatul nostru și ca acestea provin din reaua administrație în fruntea căreia stă fișpanul și în urmărire propune, că adunarea municipală să-i voteze neîncredere.

La auzul acestora fișpanul a încremănit. Români pretindeau însă cu tărie, că de oarece e vorba de persoana sa trebuie să părăsească sala.

Văzând, că „treaba“ pe care poate la început o ținea o „glumă“ să îngroașe tot mai tare și că Români cei atât de desconsiderați nu'l curmă cu „dragostea“, a trebuit să părăsească ședința de silă ca de voie bună, pânăce să va hotărâ cu „votul de neîncredere“.

Nemulțămirea și indignarea Românilor provenea mai mult de acolo, că fișpanul în cuvântul său la deschiderea ședinței n'a aflat cu cale a rosti nici batâr un sin-cuvânt despre groaznicul măcel din Mărgineni, cași când nu s'ar fi întâmplat nimica și cași când în întreg comitatul ar domni liniștea cea mai mare și locuitorii comitatului s'ar bucura de toată „fericirea“ pământescă.

Avu obrazul după aceea să se scoale inspectorul de școale, un numit *Szabó Elemér*, care — de când s'a arătat în acest comitat — a stârnit cele mai temeinice îngrijiri și nemulțămiri cu purtarea-i provocătoare, dușmănoasă și păcătoasă față de aceia, pe cari chemat ar fi să'i sprijinească în străduințele lor spre înaintare în cultură; dar care, cu toate acestea — a inveninat și neliniștit întreg comitatul.

Români își arată nemulțămirea și legitima lor indignare și față de acest agent provocator, îi vestejesc pățimașă-i purtare, îl huiduiesc și nici nu voesc să'l asculte ori batâr să'l lase să'și caște gura. Cu o îndrăzneală vrednică de un atare individ, totuși ar voi să se spele de multele păcate, săvârșite în paguba învățământului, dar membrii congregației necum să'l lase să mai îndruge povești de „cai verzi“ nici n'ar voi să'i mai audă batâr de nume.

Încercările de vorbărie fără rost și miez din partea unor gureși declarați contrari ai noștri, au scos din răbdări pe Dr. *Nicolae Șerban*, adv. și deputat și i-a apostrofat în mai multe rânduri prin intreruperi usturătoare, încât i-a scos din țigini și le-a trăznit prin cap a'l declara vinovat pentru

„vătămare“ de ordine și „nesupunere“ și s'a pus la cale hotărâre cu votizare, prin care ceata mamelucilor, dimpreună cu iubiții noștri notari români, pe cari îi plătește poporul, de cari ei n'au nici o milă, au hotărât că e „vinovat“ și pe baza acestei hotărâri fișcalul comitatens a cerut pedepsirea lui Dr. Șerban cu 200 cor. Indignare nespuse la ai noștri, bucurie fără margini în tabără contrară, la mameluci.

Nemulțămirea Românilor i-s'a dat expresie prin un murmur și sgomot asurzitor, ieșit din pieptul celor loviți în sentimentele lor de mândrie națională.

Intr'aceasta deodată să face tăcere.

Un vrednic preot român înreverent dat pășeste la masa prezidială și spune:

„Iacă-tă-vă banii, plătesc eu pedeapsa!“

La auzul acestor vorbe asupritorii ciulesc urechile și stau buimăciți. Nu voiau să creadă ochilor și să se încreadă urechilor!

După toate cele petrecute pân' acum fișpanul e silit să se depărteze, iar Români l'au petrecut cum l'au și primit și după cum a și meritat.

După depărtarea zdrobitorului încrezut și răsfățat prezidiul îl ocupă vicecomitele A. Belle.

Îndată după aceasta i-a cuvântul Dr. I. Șenchea, care vorbind la raport îl combate, arată mai departe ticăloșiile și stările anormale, nesănătoase, ce domnesc în acest comitat. Cuvintele dojenitoare și adevăru-rile erude, spuse de acest vrednic luptător, ustură rău pe stăpânitori și'l amenință cu detragerea cuvântului, vorba aluia: „Turcul te bate, Turcul te judecă. Dar neînfricatul luptător merge înainte și osândește fără cruțare reaua administrație și multele neorânduiri, cari nu să mai pot suferi, că nu lipsește mult — a zis oratorul — până ajungem la anarhie.

Oratorul a fost viu aplaudat de Români, iar contrarii înghițau noduri și pufăiau ca ursul strâmtorat în vizuină. E și vremea răfuiei!

Să mai încearcă a îmblăți paie și preotul reform. Balla, dar Români fac larmă și nu voesc să'l asculte, știind încă din trecut, că n'au s'audă nu știu ce înțelepciune, ci numai vorbe de „clacă“.

La cuvântul adv. Dr. Octavian Vasu, care pân' acum s'a ținut mai mult în rezervă, și da ansă, presupunerii, chiar la unele bănuiri!

Acesta, cu referire la raport zice, că cele spuse în acela nu corespund cu starea faptică, că nu numai că stările din comitat sunt bune și în regulă, dar din contră domnește cea mai mare neorânduială, căci acolo — a zis vrednicul avocat — unde să pușcă oamenii nevinovați din chiar senin, acolo, nu numai că sunt stări normale, dar acolo domnește anarhia cea mai de nesuferit!

A spus și infierat și abuzul slujbașilor, cari în loc de a'și vedea de afacerile lor și de a'și implini oficiul cum o cere legea, să fac agenți electorali, de alegeri, și cutreeră satele și momesc pe alegători cu făgăduieli, favoruri, amenințări și terorizări. Nu aceasta le e chemarea lor. A spus mai departe că neîngrijirea de păduri, cari cu toată ceata slujbașilor, puși în spatele poporațiunei acestui comitat, este vrednică de osândit, că sârmanul plugar înghiață iarna fără foc și e prigonit în modul cel mai barbar, pentru nește cracuri putrede e pedep-

sit amar, iar slujbașii țin pertractări la sate numai și numai să'l împovăreze și despoaie cât să poate mai amarnic, pe când firmele, cari exploatează — taie pădurile — fac cele mai mari obuzuri și fărădelegi și nici habar n'au de urmărire din partea celor chemați cu păzirea pădurilor.

Așa să amăsura dreptatea poporului, locuitorilor acestui comitat, iar firmele, pânăce n'au început cu proces contra lor — a zis oratorul — n'au fost văzute de nimeni ce fac cu pădurile și acestea's stări bune, sănătoase și normale? Stau cum să poate mai rău și dela venirea fișpanul la cârmă acestui comitat lucrurile s'au tot mai înrăutățit — a zis bravul luptător.

Frumoasa, măduoasa și temeinica vorbire a fost în mai multe rânduri întreruptă de aplauzele Românilor, iar cei opăriți păreau și mai tare zăpăciți. Ei credeau, că în acest comitat lor le sunt toate iertate și nimeni nu vede starea cea rea și de nesuferit în care l'au adus; nu puteau crede, că va veni odată și zi de plată și răsplată!

Să încearcă și forestierul Zanko a să desvinovăți, dar desaprobările Românilor îl zăpăcesc și i amuțese vorba în gâtlee.

Să mai scoală și zăpăcitul inspector de distrugeri de școale să mai îndruge vorbe goale, dar e des întrerupt și în urmă împiedecat a mai vorbi fără rost.

Deputatul Dr. Șerban l'a apostrofat cu vorbele cele mai aspre, de cari ar fi trebuit să roșească și cel mai gros obraz, dar numitul individ face pe „n'au de, nu vede“, să pune jos și face.

Acum urmează la cuvânt vrednicul și energicul preot din Tohan Moise Brumboiu, la care anume să provocase răsvrăitorul inspector Szabó. Părintele Brumboiu ceruse de mai multeori loc de vorbă, dar cu greu a ajuns să vorbească și să le spună puter-nicilor zilei păcatele și fărădelegile săvârșite sub masca legii.

A început cu reaua stare a locuitorilor brăneni, cu stingerea economiei de vite atât de înfloritoare pe vremuri; a spus de principile emigrării la America; a spus că pentru îmbunătățirea stării cele rele a țaranului român din acest comitat nu să face nimic, din contră în schimbul multelor sale jertfe de bani și sânge e prigonit fără cruțare și e răsplătit cu gloanțele jandarmerești și pușcat fără vină fără milă și cruțare, ca la Mărgineni.

A arătat piedecile cele multe ce le pune învățământului inspectorul de școale, care de diagul unei utopii (lucru ce nu să poate implini nici odată) a pus în flăcări întreg comitatul. A spus cum acest inspector pățimaș pe căi furișe și contrare legii a voit să introducă limba maghiară în școalele comunale, a arătat cum tot acest individ a zădărnicit ajutoarele date de comune la biserică și școale, cari lucruri au fost desapro-bate și de ministru, a mai arătat cum în mod neuman prigonește pe învățători și cum în mod neiertat s'a făcut agent electoral și cum a terorizat pe învățători, ca să'și calce pe conștiință, să se lapede de neam și să voteze pe placul său, că atunci îi duce tocmai în sânul lui Mohamed! Iată fapte de inspector făcute spre binele și folosul școalelor!

A fost ascultat de contrari distinsul orator și preot-model cu teama omului păcătoș, iar de ai noștri a fost viu și des aplaudat. Așa să cuvine să facă un adevărat păstor!

Onoare și laudă Ție, bunule părinte! Să te vedem încă mulți ani în șirul și în fruntea luptătorilor celor aleși ai neamului! S'apropie oarele 12 și noi suntem tot la punctul întâi al programului.

Dr. Nicolae Șerban cere din nou cuvânt, dar nu i să dă. Nici altora nu s'a mai dat cuvântul. Din aceasta pricină să naște iar sgomot în adunare. Românii stau pe lângă acordarea, darea cuvântului. Ungurii sunt contra. Sgomotul continuă cu toată puterea. Nu să mai poate ajunge la nimica. Clopoțelul prezidial suna la urechi surde, căci sunetul lui nu mai voia nime să'l asculte.

Intre astfel de împrejurări să scoală cu toții în picioare, de ambele părți.

Atunci de-odată, ca prin minune să începe mândra noastră cântare de deșteptare „Deșteaptă-te Române“ și să cântă de toți Românii prezenți, stând în picioare.

Era ceva sărbătoresc, era ceva măiestos. În sala comitatului, făcută de altcum cu bani românești să auzi minunea minunilor, tunând cu un glas îngeresc: »Deșteaptă-te Române!«

Acesta este întâiul semn, că nici românii din comitatul Făgărașului nu mai dorm și că nici pe viitor nu vor mai dormi! Să sperăm!

Cinste și laudă voauă oltenilor, cari atât de mult ați fost bănuși de oameni fără vlagă, fără inimă și fără energie!

Acum zicându-vă unii altora:

„Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inimă română“,

ați arătat, că prin vinele voastre curge cu îmbelșugare sânge de »roman« și ca numai »oarba neunire« a fost izvorul tuturor relelor, cari au bântuit acest comitat, lăsat pradă și jertfa unor cărmuitori orbiți de patimi.

În timpul acesta biata și patriotică poliție și și mai înflăcărata jandarmerie au fost puși pe picior de bătaie; dar până la »punerea« lor în activitate totul a fost isprăvit, iar ședința a fost amânată pe timp nedeterminat, fără a să putea aduce vr'o hotărâre cu privire la votul de neîncredere propus arogantului fișpan.

Toate acestea le-a văzut și neînpăcatul luptător național, deputatul Dr. Iuliu Maniu care a fost pe galerie în sala comitatului și care la scoborârea sa de acolo a fost foarte viu aplaudat și întâmpinat cu entu-

ziaste strigăte de: *Să trăiască Dr. Maniu!* cari strigăte nu voiau să mai înceteze.

Ungurii și cu bieții notari opăriți și zăpăciți deopotrivă nu găsiu calea cea mai scurtă de a să face nevăzuți, că zău într'o de tot tristă stare să aflau, încât nu mai știau cine Hantatar le e stăpânul.

După aceasta membrii români prezenți ai congregației în frunte cu eroii zilei: pâr. vicar Macaveiu, deputații Dr. Maniu și Dr. Șerban, Dr. Șenchea, Dr. Vasu, Dr. Popescu dimpreună cu preoții și învățătorii prezenți să întrunesc la hotel „Sorea“ ca să prăznuiască aceasta ne mai pomenită biruință, care va lăsa urme neșterse în istoria Țării-Oltului, care până în zilele noastre a fost părtașe la multă umilire, dejosire și desconziderare sau neluare în seamă!

Acesta însă era semnul, că signalul s'a dat și începutul s'a făcut!

Bucurie, mulțumire, însuflețire, mândrie să putea ceti pe fețele tuturor celor de față.

Aceasta era întâia zi senină după atâta amar de vreme de zile înorate și furtunoase!

Zorile frumoase pe cer să arată.

O epocă nouă prevestind!

Ca la orișice prăznuiri și cu acest prilej s'au ținut frumoase toaste.

A zis mai întâi câteva vorbe potrivite pâr. vicar Jac. Macaveiu.

Curând după aceea s'a ridicat și a vorbit falnicul nostru deputat Dr. Maniu, care vocea-i plăcută și atrăgătoare, cu argumentele sau dovezile puternice și convingătoare într'atâta ne-a entuziasmat și electrizat încât aplauzele nu mai voiau să înceteze. Erăm cu toții ridicați în înălțimile cerului!

A luat cuvântul apoi comerciantul și românul verde Peia, care încântat de cele auzite dela înfocatul nostru deputat și luptător Maniu într'atâta s'a aprins, încât cele mai alese gândiri de însuflețire îi curgeau ploaie. A fost viu aplaudat.

Cătră ciasurile 4 d. a. iubitul și înflăcărutul nostru deputat Dr. Maniu întovărășit de dnii Macaveiu și Dr. Șerban au plecat cu automobilul la Brașov.

Incheiem cu credința, că în comitatul Făgărașului a sunat trâmbița reinvierii și că Românii Olteni s'au trezit și s'au sculat din moarte la viață.

Rap.

Oamenii noștri, cărturari și plugari și puținii meșteșugari, văzând, că la Mărgineni a curs sânge nevinovat, sânge de Mucenici, cu atât mai mult s'au însuflețit și sau jurat a apăra cinstea steagului românesc și „într'un gând și o simțire“ au mers la alegeri. Preoții, ca nici odată, văzând că »oastea e creștină«, sau pus cu »crucea în frunte!« dinpreună cu acei învățători, cari nu și-au uitat, că sunt „luminatorii poporului,« iar nu unelte ticăloase și »coda de topor, — au mers alături cu preoții și'n fruntea poporului, deși știau că inspectorul, agentul electoral, îi așteaptă la urnă și 'i „ochiește!« S'au găsit și uscături și păcătoși nemernici, a căror pomelnic va urma însă cu alt prilej, ca să știe oamenii de cine să se ferească și pe cine să încunjure ca pe nește leproși și unelte slugarnice și păcătoase, uitate de sine și cari trebuie să poarte pe fruntea lor pecetea rușinei.

A sosit ziua de Miercuri, 1 Iunie n. a. c. zi de mare însemnătate, zi istorică pentru Românii olteni.

Acum era în joc cinstea și vaza neamului. Cărturari și plugari, avocați, preoți, învățători și alți cărturari dela sate și orașe încă înainte de alegeri au dat la o parte toate »neînțelegerile« și și-au dat „mâna frățescă« pentru »sfânta« cauză românească.

Așa uniți în cugete și simțiri, au plecat la urnă. Șirul de trăsuri (cărute) cu frați de „același sânge“ pornite din toate părțile, din toate „unghiurile“ s'au întrunit în drumul țării și într'o frumoasă, mândră și de laudă rânduială au plecat la Arpaș și Făgăraș. Toți doreau săși arate pe față iubirea de neam și obârșia tot din același sânge. De cei pripășiți, vânduți Mamonului nu vedeai nici de leac, de oare-ce numai în întunerecul nopții ca »buhel« și „lilieci“ s'au furișat mergând de mână cu jidanașii satelor, conduși de păcătoșii de notari români. — Ce tovărășie de potriveală!

Așa să stea și înaintea lui Dumnezeu.

Aici îmi vine în minte o convorbire între notarul cortes și alegătorul plugar, dar Român verde, nu viță de urzică!

Notarul: „Cu cine ții bade N.?”

Alegătorul: „Cu cine să țin, cu sângele și cu neamul meu!”

Notarul: „Până acum ai ținut cu mine, de ce nu vrei să fi și acum omu nostru?”

Alegătorul: „Am ținut destul cu deputați de altă „lege“ în 40 de ani și tot rău a mers, acum știe Dumnezeu cât oi mai trăi, vreau să țin cu neamul meu, că nu, dacă voi muri, să

Alegerile de deputați — în comitatul Făgărașului. —

Comitatul Făgărașului are două cercuri, cari trimit doi deputați în dieta țării. E cercul Făgărașului (de sus) și cercul Arpașului (de jos).

Până în anul acesta numai în cercul Arpașului am avut deputat român, pe Dr. Nicolae Șerban, iar în cercul Făgărașului am avut tot deputați străini de legea și neamul nostru, pe cari oamenii noștri, alegătorii, i-au ales fără batăr de a-i vedea.

În anul acesta s'a făcut o întorsătură în spre bine. Deputatul Dr.

Șerban a lăsat în locul său, la Arpaș, pe Dr. Alexandru Vaida-Voevod iar dânsul a pășit cu toată energia în cercul Făgărașului, ca să curețe și acest cerc de cei-ce — în schimbul dragostei noastre — ne urâsc de moarte și ne batjocoresc fără nici o cruțare.

S'a început lupta!

Străinii, cari să credeau la ei a casă în »casa« noastră s'au infuriat și s'au pregătit de luptă pe viață și moarte. Au început cortesirile, făgăduielile, momelile, înfricările și corumperile.

merg și înaintea lui Dumnezeu cu jidanul de mână!"

Notarul: „Lasă-le toate, că eu îți dau bani!"

Alegătorul: „Nu vreau să mi dau sufletul și să l vând pe bani Mamonului, că sufletul meu e mai scump ca toți banii din lume; veziți de treabă, domnule, și lasă-mă în pace, că eu numai cu dreptul acesta am mai rămas și și acesta vrei să mi l vând ca Iuda pe Hristos?!..."

Notarul opărit a ciulit urechile.

Astfel au făcut toți alegătorii plugari.

Cinste și laudă li-să cuvine tuturora, cari nu s'au făcut vânzători de neam!

S-a început votizarea dimineața la 8 oare, în amândouă cercurile.

La Făgăraș au votat 1343 alegători, împărțiți la două comisiuni. Dr. Nicolae Șerban a primit 675 voturi; deci **Dr. Nicolae Șerban a rămas întâiul deputat român**, în neaoșul cerc românesc al Făgărașului! „Să trăiască!"

Vestirea biruinței noastre a stărnit o furtună de strigăte: „Să trăiască" fără încetare.

Ca nu cumva strigătele acestea să primejduiască tabăra contrară îndată s'a pus în fața alegătorilor din tabăra deputatului Dr. Șerban miliția și călăreții (husarii) cari au fost aduși pentru treaba asta; iar jandarmii, cari toată ziua au sgândărit mai pe unii, mai pe alții, să frământau și alergau întruna de aici până dincolo, gândea căi „coada" veacului!

Toată truda și opintirea însă le-a fost de prisos, că Românii noștri s'au dovedit un popor cu rânduială, deștept și cu minte! Cugetai că cu toții sunt numai fiii aceluiași tată, așa o mândră rânduială a fost!

A fost de față: 2 comp. pioneri, 2 comp. infant. și jandarmi mai mulți ca destui, unde te întorceai, tot de ei dai, gândea că doar azi intră Turcii în țară!

La Arpaș au votat 737 alegători, dintre cari Dr. Alexandru Vaida-Voevod, mândria și fala neamului a primit 538 voturi; iar renegatul pripășit Dr. Urdea 199 voturi, care văzându-și perirea și temându-și și pelcuța a luat-o din bună vreme la tâlpășiță, că, vezi dta „fuga" rușinoasă, dar la urmă i sănătoasă! Iar deputat ales al cercului Arpaș a rămas Dr. **Alexandru Vaida-Voevod** acest luceafăr luminos, care e podoaba neamului românesc.

Trăiască la mulți ani luptătorii adevărați ai neamului și piară trădătorii și vânzători de neam!

Românii peste tot s'au purtat brav și cu toată vrednicia unor oameni trezi la minte și „deșteptați din somnul cel de moarte", afară de unele uscături și secături nemernice, cari vor fi crestați pe răvașul rușinei, ca de rușine să fie pe vecii vecilor.

Administrația, cârmuirea comitatului, a făcut cele ne mai pomenite încercări și înfricări (terrorizări) ca să împiedece însuflețirea cea vrednică de toată cinstea și lauda, dar degeaba, că „cuțitul a ajuns la os" și „gloanțele au pătruns și prin os!" Cu toate că pe cei mai mulți alegători i-au adus sub „escortă" militară la Arpaș, totuși nu și-au putut ajunge scopul, să și împlinescă poftele și dorințele nouă contrare și dușmănoase, că adecă să ne biruie și batjocurească. Dumnezeu a fost cu noi și — până avea-vom credință — totdeauna va fi!

Au fost aduse pe capul nostru: 4 comp. infanterie, 2 escadroane husari (călăreți), și din darul părinteștei stăpânire și vre-o 100 jandarmi; poliția de graniță cu căpitanul ei. Dar cu toată mulțimea de puști și baionete, nu s'a întâmplat nici cea mai mică neplăcere, că oamenii noștri să știu „stăpâni" și fără „ghiondurile" și „pușcăturile" lor. Când vor înțelege aceasta?!...

Ziua de 1 Iunie n. din anul 1910 va rămânea o zi istorică de cea mai mare cinste pentru românii olteni, cari prin aceasta frumoasă biruință și-au câștigat cel mai de frunte loc în fața tuturor Românilor și oamenilor de bine și de pretutindenea.

Cinste, laudă și mărire lor!

„Viitor de aur României are!"

Rap.

Cine e alegător?

În lista alegătorilor de deputați pentru camera ungară se vor lua:

1. Acei:

a) cari pe baza cadastrului actual de dare pentru pământ plătesc o dare de 35 cor. 72 fil., sau dacă posed și o casă, plătesc 30 cor. 96 f.

b) aceia cari plătesc dare la stat după un venit curat anual de cel puțin 210 cor. computată pe baza dării de venit de pământ, casă și venit după clasa I și a III-a.

2. Aceia,

a) cari plătesc dare la stat după un venit de chirie de cel puțin 210 cor.

b) aceia cari plătesc dare la stat după un pământ sau capital, având un venit de cel puțin 210 cor.

c) aceia cari plătesc dare de venit clasa a 3-a de cel puțin 21 coroane anual.

d) meseriașii din comune mari și mici cari plătesc cel puțin dare dăpă un ucenic.

3) Funcționarii publici cu venit anual supus la dare de cel puțin 10 cor. și funcționarii privați cu cel puțin 1400 cor. venit anual.

4) Pe baza cenzului de inteligență, fără considerație la darea ce o plătesc: profesorii, artiști cu grad academic, doctori, avocați, notari, ingineri, chirurși, farmacisti, economi cu diplomă, ingineri silvici și montaniști, preoți, notari comunali, și învățători.

5) Aceia, cari pe baza de vechi privilegii au fost înscrși într'o listă de alegători în timpul dela anul 1848-1872.

Dela dreptul electoral sint excluși:

1) Femeile

2) Aceia cari nu sint cetățeni supuși ai statului ungar, sau cari n'au împlinit încă anul al 20-lea de etate.

3) Soldați activi, sergenți de finanțe, jandarmi și polițiști.

4) Intemnițații și cei ce stau în arest preventiv.

5) Aceia, cari au fost osindiți la pierderea dreptului electoral pentru timpul fixat în sentința.

6) Faliții.

§ 167 din art. XV de lege din anul 1899 despre judicatură în afaceri de alegeri de deputat spune:

Funcționari de stat și municipali (deci și comitele suprem, vicespanul, cit și toți funcționarii comitatensi și subordonații acestora), primarul și căpitanul de poliție în orașe cu magistrat, notari comunali și cercuali, nu-i permis să ia parte la convocarea de adunări politice de partid. Ei nu pot fi nici preșidenți nici secretari în astfel de adunări, nici să primească însărcinări din partea acestora. Nu pot lua parte la călătoriile din cerc ale candidaților de deputați. Ei nu pot să înduplece pe vreun alegător să voteze pro sau contra unui candidat sau să presioneze, ca alegătorul să se reție dela vot.

Ei nu au voie să folosească, jandarmăria, poliția sau armata spre alt scop decît pentru susținerea liniștei și ordinii și în interesul exercitării libere a dreptului de vot al fiecărui alegător. („Lupta")

† Protopopul VASILE V. VOINA.

Vineti seara în 14/27 Maiu a. c. a trecut la cele vecinice protopopul gr. or. român al Brașovului, Vasile V. Voina lăsând în mare jale familiei-i numeroasă, pe rudeni, prietini și cunoscuți, precum și pe credincioșii pe cari i-a păstorit.

O boală grea și îndelungată i-a pus capăt vieții sale active, tocmai atunci când familia sa avea cea mai mare lipsă de dănsul, în etate de 54 ani. Regretatul protopop a fost persoană însemnată în viața școlară, bisericească și națională a Românilor din Brașov.

În anii trecuți a luat parte și la mișcările noastre naționale cu multă însuflețire. Când s'a serbat jubileul de 50 ani al „Gazetei Transilv.", regretatul protopop Voina a condus marea adunare a acestora, cari datorită s'au simțit ași arăta dragostea și alipirea către bătrâna „Gazetă" și mai ales către înțeleptul ei conducător trecut acum la cele vecinice, Dr. Aurel Mureșianu.

Înmormântarea s'a făcut Luni în 30 Mai n. a. c.

Dumnezeu să-l odihnească în pace, iar adânc întristatei familii îi trimitem sincerile noastre condolențe rugând pe bunul Dumnezeu să o ia sub scutul său.

La Redacția foaiei noastre am primit patru necroloage: din partea familiei, al comitetului parohial, al Bisericii Sfântului Nicolae din Brașov-Schei, a Eforiei școalelor centrale gr. or. române din Brașov și a direcțiunii Reuniunii de păstrare și împrumut „Brașoveana“.

Lăsăm să urmeze necrologul dat din partea adânc întristatei familii:

— † **Vasile V. Voina** protopopul gr.-or. român al Brașovului, paroh primar la Biserica Sfântului Nicolae din Brașov-Scheiu asesor consistorial onorar, președintele Eforiei școalelor centrale gr.-or. române din Brașov, președintele băncii „Brașoveana“ membru în reprezentanța comitatensă și comunală, membru activ al diferitelor corporațiuni și societăți, fost președinte al Delegațiunilor școlare și al Comitetului parohial dela biserica Sf.-Nicolae, fost profesor la gimnazul român din loc etc. etc. nu mai este între cei vii! O boală cumplită i-a curmat firul vieții, după grele suferințe, Vineri în 14/27 Maiu 1910 la 8¹/₂ oare seara, împărțășit fiind cu sfințele taine, în anul al 54 al etății, al 29-lea al fericitei sale căsătorii și al 27-lea al preoției sale.

Despre această pierdere dureroasă încunoștințăm pe toate rudeniile, pretenii și cunoscuții fericitului nostru soț, tată, fiu, frațe, cumnat etc., adormit în Domnul.

Înmormântarea va fi Luni în 17/30 Maiu 1910 la 3 oare p. m. din locuința proprie. Brașov, în 15/28 Maiu 1910.

Rugați-vă pentru dânsul!

Jalnica Familie.

NOUȚAȚI.

— **Călătoria regelui în Bosnia.** Majestatea Sa regele a sosit în capitala Bosniei, în Sarajevo, la 31 Mai n. Călătoria regelui dela granița până în capitala Bosniei a fost un lanț neîntrerupt de manifestațiuni entuziaste pentru monarh. În orașelul Zavidovici, unde trenul curței s'a oprit numai pentru trei minute, populațiunea postată de-a lungul drumului, a salutat pe Majestatea Sa cu strigăte de «Jivio» și falfăiri de bațiste. Tinerimea școlară a cântat în limba germană imnul regal. Trenul a trecut apoi prin stațiile Zenica, Lasva, unde se aflau adunate notabilitățile orașelor, venite să exprime devotamentul lor față de tron și dinastie.

Bubuitul tunurilor anunțau ieri după amiază sosirea trenului curței în Sarajevo. Imnul național fu intonat de muzicile militare. Dela peronul gării pînă la cortul regal se aflau înșiruite deputațiunile tuturor societăților și corporațiunilor. Regele urmat de miniștri și generali, s'a întreținut cu multe persoane oficiale, cu funcționari superiori, etc. Monarhul a trecut apoi în rev. comp de onoare, exprimând comandant. satisfacția Sa de ținuta companiei. Apoi Maj. Sa s'a îndreptat spre reprezentații bisericești, conversând mai mult timp cu arhiepiscopul dr. Stadler, cu episcopii catolici Sarics și Marcovici, cu capul franciscanilor Nisici, cu mitropolitul sîrb ortodox Letica, cu capul preoției moslemite Sulciman Sarec Efendi.

După aceea Regele s'a întreținut cu președintele Camerei corporațiilor, cu președintele Camerei de comerț din Sarajevo, cu consilierii comunali, etc.

Primarul orașului Sarajevo, Kulivici a ținut apoi a alocațiune, arătînd cât de fericit se simte orașul de a avea un oaspe atât de mare. Regele a răspuns mulțumind și și-a exprimat credința că zeci de ani de cultură a strâns legăturile între cetățenii austro-ungari și bosniaci.

Plecarea spre conac s'a făcut în mijlocul ovațiilor celor mai entuziaste ale populației. Seara orașul a fost feeric iluminat și a avut loc o retragere cu torțe.

— **Greva lucrătorilor tipografi.** Lucrătorii tipografi din toată țara s'au pus în grevă, adecă nu voiesc să mai lucre până-ce patronii, stăpânii lor nu le vor mări plata și nu le vor mai împuțina oarele de lucru; din pricina aceasta cele mai multe foi, ziare (gazete) nu s'au pot tipări, ori ies numai de câte 2 foi. Tot din pricina aceasta nu s'au pot tipări nici foile din Făgăraș; cu toate acestea foaia noastră va ieși cu ceva întârziere, dar în mărime regulată. Pân' acum sunt în grevă lucrătorii tipografi încă din 33 orașe și 192 comune din Ungaria. Cu toții sunt în grevă 9427 culegători, 180 mașiniști și 600 ajutători.

— **Hofrichter condamnat sau judecat la moarte.** E cunoscută întâmplarea că locotenentul Hofrichter, din armata austro-ungară, care a trimis pilule otrăvitoare la mai mulți oficeri, (12) dintre cari căpitanul Mader a și murit. Și-a făcut cercetări peste cercetări și la urmă s'a dovedit vinovația locotenentului — deși acesta la început da taga.

Dovedindu-să acum vinovația lui a fost judecat la moarte prin streang, dar i s'a cerut totodată și schimbarea pedepsii la muncă silnică pe viață.

Hotărârea din urmă încă nu s'a adus.

— **Regina Spaniei, Enna,** a născut un copil mort, dar mama e sănătoasă pân' acum. Primul ei copil, principele, care are să fie moștenitorul tronului e surdo-mut. Nenorocirile intră și'n casele crailor.

— **La fondul Andreiu baron de Șaguna** pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, la stăruința dșoarei **Tulia Bogdan**, directora școalei de menaj a „Reuniunii femeilor române sibiene“, s'au făcut următoarele daruri, și anume: dșoarele Tulia Bogdan, Virginia Podoabă, Elena Popovici, Lucia Stoica, Emilia Clinciu, Nuți Șufană. Felicia Albini, Veturia Popp, Matilda Corcea, Mărioara Răduț, Elena Crăciunean, Letiția Nicoră, Silvie Bratu, Lucreția Baci și Mărioara Buceșan, fiecare câte 20 bani, sau în total 3 cor. și Miorica Tordășianu 10 bani.*

Iudreptare. În Nr1 trecut al foaiei noastre în „raportul“ despre cele perrecute în Mărgineni sau străcurat mai multe greșeli, cu prilejul culegerii ce prin aceasta îndreptăm: La pag. 4 col. a tria, alineatul al treilea să se zică: „A bătut la ochi și absentă pâr. Vicariu J. Macaveiu și a preotului V. Comșia din Copacel.“ — Ceva mai în jos: Din Copacel învățătorul Suciu, poate n'a voit să facă de rușine pe pâr. Comșia / Din Bucium: învățătorul Moldovan etc. Pe pag. 5 col. 1 alin. al cincilea să se zică: „Înainte

Nu mai înainte cu Dumnezeu!

Red.

pe plecarea convoiului la cimiter a sosit în comună și un batalion de honvezi din Făgăraș, ca să dea și mai mare însemnătate (?) cortegiului funebral. (!) Ceva mai jos după vorbele: „n'a încăput nici jumătate dintre cei adunați“ să se mai adauge: „Să pot socoti la 5—6 mii oameni prezenți. Tot pe pag. 5 col. 2 după alineatul 7 înainte de: „În urma slujbei... să se zică: Pe sicriul mortului cu amar jelit s'au depus 3 cununi din flori naturale având fie-care câte o fundă (pantlică) lată mai bine de o palmă în colorile: vînat, galben, roșu, ce purtau următoarele inscripții: *Pe funda cea galbenă: Tinerimea română din Făgăraș și jur: Martirilor neamului românesc!*

Pe funda cea roșie: Damele române din Făgăraș: „Depun cunună stropită cu lacrimi pe mormântul bravilor, a căror sânge nevinovat l'a vărsat volnicia jendarmilor la 21 Maiu 1910.

Pe funda cea vînată: „Românii din Făgăraș“: „Din jertfa fiilor va răsări izbânda neamului românesc!“

Convocare.

Reuniunea femeilor române gr. cat. din Făgăraș și jur i-și va ținea adunarea generală ordinară Duminecă în 5 Iunie st. n. a. c. la oarele 2 p. m. în casele dnei președintă, cu următorii

PROGRAM:

1. Deschiderea ședinței prin președintă.
2. Constatarea celor prezenți.
3. Verificarea protocolului adun. gener. trecute.
4. Inscrierea membrilor nouă.
5. Raportul Comitetului și al casierei
6. Cenzurarea acestor rapoarte.
7. Eventuale propuneri. —
8. Alegerea Comitetului, biroului și a bărbaților de consiliu. —

La aceasta adunare să invite a participa p. t. dnele membre, dnii bărbați de consiliu și alți binevoitori. —

Făgăraș la 29 Maiu 1910.

Elisabeta Dr. Popp
presidentă

Andrieu Stroia
secretariu

Curs de învățământ pentru pantofari.

Aducem la cunoștiua obștei noastre, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenționată de stat, anul școlar 1910/11 începe la 5 Septemvrie a. c., pe când devin vacante și 12 stipendii (de câte 10 cor. lunar).

Cursul de învățământ pentru învățacei ține 3 ani, pentru calfe (sodali) numai 5 luni.

Elev (învățacel) ordinar (regulat) poate să fie numai acel băiat, care a absolvat cu succes bun 4 clase elementare (primare), a împlinit vârsta de 12 ani și este bine dezvoltat și deplin sănătos. La cursul de cinci luni să primesc și calfe (sodalii) și și măestrii, cari practică (lucră) meseria, dacă împlinesc condițiile de sus.

Elevii (învățaceii) din provincă (afară de Sibiu) pot fi primiți în internatul ce stă în legătură cu școala.

Cu deslușiri mai de aproape bucuroș servește directorul școalei dl **Schuster Márton** din Sibiu (Strada Șag nr. 29).

Atragem luarea aminte a părinților,

cari ar dori să-și dea copii pantofărie, asupra școlii de specialitate din Sibiu.

Sibiu, 27 Maiu 1910.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Monografiile comunelor.

— Concurs cu premii. —

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ și-a luat de scop, ca prin împărțirea de premii în bani să dea indemn și ajutor aceluia din cânturarii noștri, cari s'ar hotărâ să facă descrierea amănunțită (monografia) a comunelor din comitatul Sibiu.

Fiecare lucrare are să cuprindă descrierea (monografia) unei singure comune putând de altfel incurge despre o singură comună și mai multe lucrări.

Lucrările incuse se vor examina de un juriu literar, la propunerea căruia, comitetul Reuniunii agricole va conferi deocamdată următoarele 3 premii și anume:

Lucrarea care va fi aflată de cea mai bună, se va premia cu 90 cor.

Lucrarea declarată ca a două de bună se va premia cu 60 cor.

Lucrarea declarată ca a treia de bună, se va premia cu 50 cor.

Incurgând mai multe lucrări vrednice de premiat, acele se vor considera la concursul ce-l vom publica în 1911.

Monografiile au să cuprindă între altele cam următoarele:

Istoricul comunei, încât să pot afla date, dela întemeiere și până astăzi. Numărul locuitorilor după gen, naționalitatea și religia lor. Câți știu ceti și serie. Starea morală și materială a locuitorilor, în trecut și în prezent. Starea sanitară, traiul, ocupațiunea (câți au absolvat școli mai înalte, anume cine și ce ocupațiune are; câți sunt aplicați la meserii, la negoț, sau la alte întreprinderi?), îmbrăcămintea etc. locuitorilor. Obiceiurile și datinile. Credințele deșarte. Jocul, cântecele, chiuiturile, bocetele, poveștile, glumele etc. Limba vorbită cu toate particularitățile ei etc. Descrierea stradelor, a caselor și a celorlalte zidiri, materialul din care sunt alcătuite, cu câte încăperi și cam câți oameni locuiesc în una?

Descrierea edificiului școlar, anul zidirii lui, numărul încăperilor, al învățătorilor și al elevilor, mijloacele din cari se susține și eventualele isvoare din care sar putea susține și pentru viitor școala. Câți învățători au funcționat la școală și cum se numesc ei?

Descrierea edificiului bisericeii, cu anul zidirii, cu numele celor cari au adus ferite mai mari la edificare; câte persoane încăp în biserică. Dacă în biserică se găsec lucruri vechi de interes arhitectonic, de sculptură, pictură literatură etc. Mijloacele bănești ale bisericii, fondul propriu și celelalte eventuale fonduri și fundațiuni. Cercetea bisericii. Numele preoților cari s'au perondat etc.

Descrierea progăzii (cimiterului) cu crucile, stâlpii, cu pomii și cu celelalte po-doabe închinat de poporațiune în amintirea iubiților răposați.

Descrierea casei parohiale, a casei comunale și a altor zidiri publice.

Descrierea grădinilor, mărimea și felul de cultură al lor. Să se pună pond deosebit pe cultura poamelor și a soiurilor de poame; descrierea școlii de pomi etc.

Să se descrie hotarul comunei peste tot, cu mărimea lui de odinioară și de acum; apoi să se facă descrierea agrilor, livezilor fânăție), viilor, pășunilor, pădurilor și a pământului neproductiv. Uneltele întrebuințate la lucrarea pământului, odinioară și acum plantele ce se cultivă și plantele a căror cultură nu este cunoscută, dar ar fi potrivite a se cultiva. Cât e roada aproximativă anuală, câtă se întrebuințează de locuitori și câtă se pune în vânzare?

Descrierea vitelor și a altor animale. Soiul, prețul și numărul lor. Aici să se arete anume, ce s'a făcut pentru îmbunătățirea rasei și ce ar fi de făcut și cu ce mijloace pentru viitor.

Descrierea așezămintelor din comună cum și a tot ce de interes este.

Ca îndreptar la descrierea monografiilor recomandăm monografia comunei Orlat de R. Simu, a comunei Gurarâului de I. Muntean și a comunei Răhău de N. Cârpenișan.

Lucrările adresate „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ să se trimită până la 1 Octombrie n. 1910. Ele se se însoțescă de un plic (cuvertă) închis,

cuprinzând un bilet cu numele autorului, iar pe plic să se scrie titlul lucrării.

Reuniunea se va îngriji, ca lucrările aflate bune și premiate să fie tipărite.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pant. Lucața
prez.

Vic. Tordășianu
secretar.

Scriitorii în societate.

E lucru cunoscut că oamenii cei mai de spirit, marii scriitori, sunt adese-ori în societate și mai ales la masă foarte tăcuți ba chiar neîndemânatici. Până acum cel puțin s'au înșelat aproape toți aceia cari învi-tau la masă pe marii scriitori, cu gândul că aceștia le vor procura distracții alese.

Un ziar francez a publicat deunăzi o listă întreagă de astfel de cazuri, dintre cari reproducem numai două:

Maurice Donnay, la începutul carierei sale de scriitor, era foarte aclamat de prietenii săi, cari căutau să-l facă cât mai cunoscut lumii, dând banchete în onoarea lui, Dar Donnay tăcea, mânca și căsca, astfel, că la urma urmelor toți îl conziderau de »idiot« și nu-l mai poftiră nicăiri. Și și Donnay să bucură că a scăpat de acea droaie de lingușitori, dovedind în curând, că el nu era atât de idiot precum ei presupuneau...

Cei mai tăcuți dintre toți marii scriitori însă pare a fi fost Lafontaine.

Intr'o zi fu invitat la un mare banchet și, firește, toți așteptau dela el numai vorbe înțelepte și glume alese. Dar Lafontaine tăcu în tot timpul mesei, numai la desert vecinii lui observară că vrea să grăiască.

Tăcere, atențiune! Marele om va vorbi!

Iar Lafontaine se sculă și spuse:

— Vă rog, puțină brânză!

(„Gaz. Transilv.“).

— Spre plăcuta știre. Ziarul „Lupta“, organ politic național ce apare în toate zilele în Budapesta, să află ori și când cu numărul singuratic spre vânzare la tipografia noastră; la ce să atrage atențiunea onoratului public românesc, tocmai acum în aceste zile de sbuciumate frământări.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Schimbare de locuință.

Subscrisul aduce la cunoștința On. P. T. public din loc și din jur că s'au permutat din strada Apafy cu locuința, pe

șirul cetății (Vártér)

sub nrul 40, (casele dlui Metz).

Rog pe On. public a mă cerceta și pe mai departe în noua locuință și a mă onora cu binevoitorul sprijin.

Cu stimă
BOCK MORITZ
zugrav și văpsitor de odăi.

1-3

Primul stabiliment român de măsuri și cumpene.

Nicolae Țint

măstru de cumpene, măsuri și decimale.

Făgăraș, (numai scurt timp) casele Stoff, la băile de abur.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public și comercianți din loc și jur, că am deschis în Făgăraș (Vártér) casele dlui P. Stoff, la băi, un Atelier pentru renovarea și autentificarea măsurilor de cumpene, balanse-decimale, centimale, cumpene-pod, și ponderi (kigr.), precum și măsuri de capacitate. Depou din toftelul de măsuri, provăzute cu ștampilă autentică și să vând cu prețuri ieftine.

Reparaturi

să cteptuesc prompt și cu acurateță, pe lângă garanție.

Cu prețuri moderate.

Rog pe On. public de binevoitorul sprijin.

NB. On. public este rugat, că după acele măsuri cari până acum s'a plătit tacașă pentru autentificare măsurilor și sunt respinse, să binevoiască aduce cu sine chitanță.

Cu stimă

Nicolae Țint

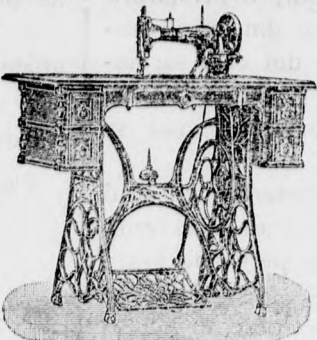
măstru de cumpene și măsuri
din Brașov.

Bács Károly

Făgăraș, ulița Zeik nr. 3.

Recomandă cel mai avantajos izvor de cumpărare, care să poată face numai la **PRIMUL DEPOU FĂGĂRAȘAN** de

Mașini de cusut și Biciclete,

cu bani gata și în rate, cu garanță de 5 ani. (la mașini de cusut); primește reparații, asemenea să afle toate părțile constructive, în mare alegere, la

primul DEPOU din Făgăraș de **MAȘINI de CUSUT și BICICLE.**

Bács Karoly

ulița Zeik nr. 3,
(lângă gimnaziul nou de stat)

Încunoștiințare.

Prin aceasta fac cunoscut On. public precum și domnilor comercianți și crâșmari din loc și jur, cumcă că începând cu ziua de 25 Mai a. c. **am deschis** în casele Dlui Borsai Ferencz în Făgăraș, Vártér sub nr. 44,

„Un institut de renovarea și autenticarea măsurilor“ de cumpene și cântări,

balanșe-decimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți. Primește efectuarea din nou la totfelul de măsururi noauă, precum și reparații, pre lângă prețurile cele mai moderate.

PAUL WIDMANN,
primul fabricant de cumpene brașovean.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit,** de curățit, de spălat și călcat (glanțuit) cu totfelul de mașini și cu o

Instalațiune chimică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pânură, pânzării, țesături, cătrinte, torturi, armieuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt. **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunii cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

ALBERT LAZAR

mehanic, mașinist și potcovar diplomat
Galaț, lângă Făgăraș, strada Calborului.

CAUTĂ 2 calfe, unu pentru ferărie și unu pentru lăcătușerie; precum și **2 ucenici,** pentru ferărie și lăcătușerie sau mașinist; să primesc imediat cu condițiuni favorabile, cei cu clase superioare sau civile sunt mai preferiți. — Informații să pot lua la măestrul susnumit.

Totodată aduc la cunoștința On. proprietari și economi, că sunt în plăcută poziție de a primi în **Atelierul de mașini și ferărie**

totfelul de unelte, recvizite economice, ca: pluguri de arat, mașini de sapă, de secerat, de sămănat, de tăiat nutreț și napi, de sfărmat cucuruz ș. a. și orice mașini mânate cu abur, benzină și cu mâna, și să reparează constiențios. Lucru bun, durabil pre lângă garanție și cu prețuri ieftine.

Asemenea primește și potcovituri de cai, executate (făcute) după instrucția militară cu cea mai mare atențiune, grije.

Rog Onoratul public pentru sprijin.

Cu stimă

ALBERT LAZAR

mehanic mașinist și potcovar diplomat.
Galaț (Făgăraș) strada Calborului.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vártér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orașănesc)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericesti și scolare; cărți de școală și de literatură populară, recvizite de scris, etc

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

În zilele acestea a sosit și să află de vânzare la tipografia noastră prețioasa cârtică:

„In amintirea Canonului Augustin Bunea.“

Articole și alte semne de durere ale neamului. Conține 200 pag. 8° mic. Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop